

کاربرد هیپنوتیزم در دندانپزشکی

تألیف و گردآوری:

دکتر رضا مدهنی

فهرست مطالب

فصل اول : مقدمه

۱۰	مقدمه
۱۰	تاریخچه هیپنوتیزم
۱۱	هیپنوتیزم
۱۱	خطرات هیپنوتیزم
۱۲	عقاید نادرست از هیپنوتیزم
۱۲	موارد منع هیپنوتیزم (کنتراندیکاسیون)
۱۳	آماده کردن بیمار برای هیپنوتیزم درمانی
۱۳	عمیق شدن هیپنوتیزم
۱۳	طبقه بندی ساده عمق هیپنوتیزم برحسب پذیرش تلقینات
۱۴	نکاتی درمورد هیپنوتیزم درمانی
۱۴	کاربردهای پزشکی تلقینات هیپنوتیزی
۱۴	زنان و زایمان
۱۴	جراحی
۱۵	بیماریهای پوست
۱۵	پزشکی اطفال
۱۵	پزشکی عمومی
۱۵	روانشناسی بالینی و روان پزشکی
۱۶	چشم پزشکی
۱۶	ارتوپدی
۱۶	دندانپزشکی
۱۶	القاء و تلقین در هیپنوتیزم
۱۷	روشهای القاء هیپنوز و اقدامات قبل از القاء
۱۷	شرح چند نمونه از روشهای القاء هیپنوتیزم
۱۷	روش پروازدست اریکسون

۱۸	روش برید
۱۸	روش شناختی
۱۸	روش آرام سازی تدریجی
۱۹	روش فلور
۱۹	روش مسمر (مانیتسیم حیوانی)
۱۹	روش افسون کردن بینت و فرس
۱۹	روش کیاسون
۱۹	روش دکتر ژوزف و ایتلو
۲۰	روشهای مکانیکی
۲۰	روش هیپنوزداری
۲۰	عمیق کردن خلسه
۲۰	- بوسیله تلقین مستقیم
۲۰	- بوسیله کاربرد عکس العمل های حسی و حرکتی
۲۱	- بوسیله شمارش و تنفس
۲۱	- عمیق تر کردن بوسیله پاسخهای تدریجی
۲۱	- متد استفاده از ادراکات و تجسمات دیداری
۲۱	- روش ایجاد خلسه های مکرر
۲۱	- روش لمس، ماساژ و ایجاد گرما
۲۲	تلقین و قوانین مربوط به آن
۲۳	تست های تلقین پذیری و هیپنوز
۲۳	مقیاس اندازه گیری قابلیت هیپنوزپذیری استانفورد (S.H.S.S)
۲۵	مقیاس تلقین پذیری باربر
۲۵	مقیاس اندازه گیری هربرت اشپیگل
۲۵	تست های مورد نیاز قبل از ایجاد خلسه هیپنوتیزمی
۲۵	پاندول شاورول
۲۶	حرکت چرخشی چشم هربرت اشپیگل
۲۶	تست کوهنستام
۲۶	تست در هم قفل شدن انگشتان
۲۶	تست های رهاسازی
۲۷	تست باز شدن و یا دور شدن دست ها از یکدیگر
۲۷	تست حرکت تنه به پهلوها، عقب یا جلو
۲۷	فاکتورهای مربوط به تلقین پذیری و هیپنوتیزم
۲۸	نشانه های هیپنوز و تعیین عمق خلسه
۲۹	تعیین عمق ترانس یا خلسه
۳۰	جدول عمق خلسه به روایت لی کرون و بردو

۵ فهرست مطالب

۳۱ ..... جدول دیویس و هوسباند

فصل دوم : هیپنودنتیک

۳۳	..... هیپنودنتیک
۳۴	..... - موارد استعمال هیپنوتیزم در دندانپزشکی
۳۵	..... - اقدامات هیپنودنتیکی
۳۶	..... هیپنودنتیک برای تحمل پروتزهای دندانی
۳۷	..... کاربرد هیپنوتیزم در درمان بروکسیسم (دندان قروچه)
۳۷	..... هیپنودنتیک و کنترل خونریزی
۳۷	..... کنترل حرکات زبان و عمل بلع
۳۸	..... از بین بردن رفلکس تهوع
۳۸	..... کنترل ترشحات دهان
۳۹	..... بیدار شدن از شرایط هیپنوتیزی
۳۹	..... هیپنودنتیک و جراحی
۳۹	..... شیوه شروع کارهای درمانی در دهان
۴۰	..... ایجاد بی حسی
۴۰	..... آزمون استقرار بی حسی
۴۰	..... اقدامات جراحی
۴۱	..... خاتمه دادن به جلسه هیپنوتیزی
۴۱	..... مروری بر پیشینه پژوهش
۴۵	..... اهداف کلی و جزئی پژوهش
۴۶	..... سؤالات و فرضیات پژوهش
۴۶	..... مکان انجام تحقیقات
۴۷	..... جدول بیماران درمان شده با کمک هیپنوتیزم
۴۸	..... کشیدن دندان عقل با هیپنوتیزم
۴۹	..... جراحی دندان عقل با هیپنوتیزم
۵۰	..... پالپوتومی دندان عقل نهفته با هیپنوتیزم
۵۰	..... کشیدن دندان شیری
۵۰	..... تسکین درد مزمن ناحیه قدامی فک پایین
۵۱	..... اسپلینت دندانهای قدامی
۵۱	..... قالب گیری دو فک با آلژینات
۵۱	..... تسکین درد بعد از جراحی دندان عقل
۵۲	..... بروساژ و فلوراید تراپی
۵۲	..... کشیدن دندان پرمولر

۶ کاربرد هیپنوتیزم در دندانپزشکی

۵۳	نتایج
۵۳	بحث و نتیجه گیری
۵۳	پیشنهادات
۵۴	منابع

ضمائم

استفتاء مقام رهبری در مورد هیپنوتیزم - مکاتبات وزارت بهداشت در مورد هیپنوتیزم
نمونه پرسش نامه برای هیپنوتیزم - پرسش نامه (کتل) - گواهی شرکت در کارگاه هیپنوتیزم
تصاویر (۴۹ تصویر)

خلاصه فارسی

در دندانپزشکی مدرن بار دیگر استفاده از هیپنوتیزم برای کارهای دندانپزشکی معمول شده است. استفاده از هیپنوتیزم یکی از بهترین راههای تقلیل درد به شمار می رود ولی مهمترین کاربرد هیپنوتیزم در دندانپزشکی تسکین و تقلیل درد نیست. در واقع زمینه های کاربردی هیپنودنتیک بسیار زیاد و متعددند از جمله ای جاد شرای طی که بی حار بتواند بهتر و راحت تر اعمال دندانپزشکی را عمل کند، از بی بردن ترس و اضطراب، تحمل پروتزها و وسایل ارتودنسی، تعدیل و تقلیل برخی از عادات زیانبار دندان و بالا بردن آستانه درد، فراموشی خاطرات نامطبوع، پیشگیری از حالت تهوع و استفراغ. کلید واژه ها: هیپنوتیزم، هیپنودنتیک، تلقین، اضطراب، ترس و هراس.

آدرس تماس با مؤلف

<http://madhani.blogfa.com/>

Email: Reza_madhani@yahoo.com

آدرس پستی: اصفهان، خیابان نظر غربی، مدیریت درمان تأمین اجتماعی واحد دندانپزشکی، دکتر رضا مدهنی

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

دانشکده دندانپزشکی

صورت جلسه :

جلسه هیئت داوران جهت بررسی و تصویب پایان نامه دکترای عمومی دندانپزشکی

توسط: آقای رضا مدهنی

تحت عنوان: هیپنوتراپی در دندانپزشکی

به راهنمایی استاد ارجمند: سرکار خانم دکتر پریچهر غلیانی در تاریخ ۸۳/۱۱/۲۶ در

گروه تشخیص بیماریهای دهان و دندان تشکیل گردید.

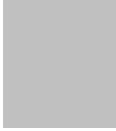
و پس از بحث و تبادل نظر و ادای توضیحات لازم از طرف نگارنده، هیئت داوران به اسامی مشروحه ذیل پایان نامه فوق را با درجه ممتاز پذیرفته و با نمره ۲۰ (بیست) مورد تصویب قرار داد.

نام و نام خانوادگی	سمت	امضا
خانم دکتر پریچهر غلیانی	استاد راهنما	
جناب آقای دکتر حیدر خادمی	استاد مدعو	
جناب آقای دکتر احسان حکمتیان	استاد مدعو	
جناب آقای دکتر محمد شاه ابویی	استاد مدعو	
جناب آقای دکتر سید محمد رضوی	استاد مدعو	
سرکار خانم دکتر فائزه خزیمه	استاد مدعو	

مراتب فوق مورد تأیید می باشد.

دکتر عباسعلی خادمی

رئیس دانشکده دندانپزشکی

تقدیم به :

پدر و مادر عزیزم

همسر مهربانم

و اساتید گرامیم

با تشکر فراوان امر

سرکار خانم دکتر غلیانی

9

جناب آقای دکتر شکرالله عبدالله زاده

مقدمه

علیرغم پیشرفت های وسیعی که جهت درمان بیماران با استفاده از تکنیک های مختلف و داروهای شیمیایی و غیره به کمک علم دندانپزشکی آمده است به نظر می رسد در تمام موارد تنها بوسیله دارو نتوان درد، نگرانی، ترس و اضطراب را از انجام اعمال دندانپزشکی در بیشتر بیماران کنترل نمود. نقش هیپنوتیزم در از بین بردن ترس و اضطراب بیماران، بالا بردن آستانه درد و جلب همکاری آنها به ویژه کودکان و نوجوانان و تبدیل خاطره نامطبوع حضور در مطب دندانپزشکی به یک حادثه بسیار جالب و هیجان انگیز از اهمیت بیشتری برخوردار است که دسترسی به این هدف با کاربرد هیپنوتیزم امکان پذیر است.

تاریخچه هیپنوتیزم

هیپنوتیزم درمانی جزء نخستین ابزار درمانی بشر بوده و اقوام ایرانی و هندو از اولین گروههایی بودند که از اثر آن در درمان بیماریها سود بردند. امروزه نیز با توجه به پژوهش های گسترده در مراکز دانشگاهی معتبر دنیا، اثر درمانی آن در بهبود علائم جسمی و روحی افراد مضطرب و با اعتماد به نفس کم، انکار ناپذیر بوده و آموزش بالینی آن در بسیاری از دانشگاهها و مراکز علمی جهان پذیرفته شده است (۱).

هیپنوتراپی

هیپنوتراپی جدید برای نخستین بار توسط یک پزشک اتریشی بنام آنتوان ماسمر معرفی شد (۲) و انجمن پزشکی بریتانیا نیز در سال ۱۹۵۰ کاربرد هیپنوتیزم را روش علمی برای درمان برخی بیماریها از جمله استفاده در جراحی و زایمان (مهاردرد) مورد تأیید قرار داد. و از سال ۱۹۵۸ این روش درمانی در برنامه های آموزشی دانشکده ها و مراکز آموزشی پزشکی در امریکا گنجانده شد و در ایران نیز در سال ۱۳۷۰ انجمن هیپنوتیزم بالینی ایران تأسیس و پروانه فعالیت دریافت کرد و تا کنون هزاران پزشک و دندانپزشک با هیپنوتیزم درمانی آشنا شده اند. در حدود ۱۰۰ سال پیش دکتر اعلم الملک ثقفی که در جوار فروید در بیمارستان سالپه تریر آموزش می دید پس از برگشت به ایران در کنار شغل پزشک اختصاصی مظفرالدین شاه، با چاپ و انتشار بیشتر از ۵۰ جلد کتاب در زمینه هیپنوتیزم و فرا روان شناسی، با برگزاری جلساتی همانند جلسات متداول در پاریس در زمینه هیپنوتیزم، آنرا با عنوان